

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU
(druhý senát)
30. září 2010

Věc F-20/06

Patrizia De Luca
v.
Evropská komise

„Veřejná služba — Úředníci — Jmenování — Úředníci přeřazení do vyšší funkční skupiny na základě otevřeného výběrového řízení — Uchazeč zařazený na seznam uchazečů vhodných k přijetí před vstupem nového služebního řádu v platnost — Přejícná ustanovení upravující zařazení do platové třídy při přijetí na pracovní místo — Zařazení do platové třídy na základě nových méně příznivých pravidel — Článek 5 odst. 2 a čl. 12 odst. 3 přílohy XIII ke služebnímu řádu“

Předmět: Žaloba podaná na základě článků 236 ES a 152 AE, kterou se P. De Luca, úspěšná účastnice výběrového řízení před 1. květnem 2004, domáhá zrušení rozhodnutí Komise ze dne 23. února 2005, kterým byla jmenována na pracovní místo administrátora, v rozsahu, v němž byla tímto rozhodnutím zařazena do platové třídy A*9, platového stupně 2.

Rozhodnutí: Žaloba se zamítá. Každá z účastnic řízení ponese vlastní náklady řízení.

Shrnutí

- Úředníci — Žaloba — Předcházející správní stížnost — Lhůty — Výchozí bod (Služební řád úředníků, články 25, 26, 90 a 91)*
- Žaloba na neplatnost — Pravomoc soudu Společenství — Návrh na zrušení individuálního aktu, který nepříznivě zasahuje do právního postavení — Nedostatek pravomoci soudu Společenství rozhodnout o protiprávnosti obecně závazného ustanovení ve výroku svého rozsudku (Článek 230 ES)*
- Úředníci — Přijímání do služebního poměru — Jmenování do platové třídy — Zavedení nové struktury služebního postupu nařízením č. 723/2004 — Přejícná ustanovení o zařazení do platové třídy (Služební řád úředníků, příloha XIII, čl. 1 odst. 2 a čl. 12 odst. 3; nařízení Rady č. 723/2004)*
- Úředníci — Přijímání do služebního poměru — Jmenování do platové třídy — Zavedení nové struktury služebního postupu nařízením č. 723/2004 — Přejícná ustanovení o zařazení do platové třídy (Služební řád úředníků, článek 3; příloha XIII, čl. 12 odst. 3; nařízení Rady č. 723/2004)*

5. Úředníci — Přijímání do služebního poměru — Jmenování do platové třídy — Jmenování do platové třídy podle funkční skupiny uvedené v oznámení o výběrovém řízení — Zavedení nové struktury služebního postupu nařízením č. 723/2004 — Přejídná ustanovení o zařazení do platové třídy (Služební řád úředníků, čl. 29 odst. 1 a čl. 31 odst. 1; příloha XIII, čl. 2 odst. 1 a čl. 12 odst. 3; nařízení Rady č. 723/2004)

6. Úředník — Přijímání do služebního poměru — Jmenování do platové třídy — Zavedení nové struktury služebního postupu nařízením č. 723/2004 — Přejídná ustanovení o zařazení do platové třídy (Služební řád úředníků, příloha XIII, čl. 12 odst. 3; nařízení Rady č. 723/2004)

7. Úředníci — Přijímání do služebního poměru — Jmenování do platové třídy — Jmenování do platové třídy podle funkční skupiny uvedené v oznámení o výběrovém řízení — Zavedení nové struktury služebního postupu nařízením č. 723/2004 — Přejídná ustanovení o zařazení do platové třídy (Služební řád úředníků, příloha XIII, čl. 12 odst. 3; nařízení Rady č. 723/2004)

1. Lhůta pro podání stížnosti stanovená v článku 90 služebního řádu počíná plynout dnem, kdy se dotčená osoba s aktem nepříznivě zasahujícím do jejího právního postavení seznámila. Toto ustanovení, jež je procesní povahy, určené k pokrytí velké řady situací, musí být vykládáno s ohledem na základní pravidla služebního řádu upravující informování úředníků o podstatných skutečnostech jejich pracovního vztahu a zejména formu tohoto informování. Ze systematiky ustanovení služebního řádu a zejména z jeho článků 25 a 26 přitom vyplývá, že rozhodnutí o zařazení, jako ostatně i rozhodnutí o jmenování musí být řádně oznámena dotčené osobě a že se správa nemůže omezit na informování této osoby prostřednictvím dokumentu, který se týká důsledků takových rozhodnutí, ani se nepostarát o to, aby byla tato rozhodnutí skutečně doručena svým adresátům. Uložením povinnosti dotyčnému úředníkovi, aby nejpozději do tří měsíců od obdržení nabídky pracovního místa, a nikoli od oznámení rozhodnutí o jmenování, podal stížnost, by totiž byla zbavena své podstaty ustanovení čl. 25 druhého pododstavce a čl. 26 druhého a třetího pododstavce služebního řádu, jejichž cílem je právě umožnit úředníkům, aby se skutečně seznámili s rozhodnutími týkajícími se zejména jejich služebního postavení a uplatnili svá práva zaručená služebním řádem.

(viz body 38 až 40)

Odkazy:

Soud pro veřejnou službu: 28. června 2006, Grünheid v. Komise, F-101/05, Sb. VS s. I-A-1-55 a II-A-1-199, body 49, 52 a 56

2. V řízení o návrhu na zrušení individuálního aktu, který nepříznivě zasahuje do právního postavení, je sice soud Společenství příslušný k tomu, aby incidenčně určil, že obecně závazné ustanovení, na kterém se napadený akt zakládá, je protiprávní, naproti tomu však není příslušný takové určení zahrnout do výroku svých rozsudků.

(viz bod 44)

Odkazy:

Soud pro veřejnou službu: 4. června 2009, Adjemian a další v. Komise, F-134/07 a F-8/08, Sb. VS s. I-A-1-149 a II-A-1-841, bod 38, který je předmětem kasačního opravného prostředku projednávaného před Tribunálem Evropské unie, věc T-325/09 P; 29. září 2009, Aparicio a další v. Komise, F-20/08, F-34/08 a F-75/08, Sb. VS s. I-A-1-375 a II-A-1-2013, bod 28

3. Z výkladu čl. 1 odst. 2 ve spojení s čl. 12 odst. 3 přílohy XIII ke služebnímu řádu vyplývá, že výraz „přijati do služebního poměru“ uvedený v posledně uvedeném ustanovení, má svůj přesný smysl a je třeba mít za to, že se týká úředníků, kteří nastoupili do služebního poměru v období mezi 1. květnem 2004, dnem vstupu nařízení č. 723/2004, kterým se mění služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců, v platnost, a 30. dubnem 2006 na pracovní místo, které bylo uvolněno po jejich zápisu na – až do 1. května 2006 – seznam vhodných uchazečů, jímž bylo ukončeno výběrové řízení zveřejněné za účinnosti starého jednacího řádu, ať již tito úředníci toto postavení při svém nástupu do služebního poměru měli či nikoli.

(viz bod 56)

4. K porušení zásady rovného zacházení dojde tehdy, jestliže je se dvěma kategoriemi osob, jejichž faktické a právní situace nevykazují podstatné odlišnosti, zacházeno při jejich přijímání do služebního poměru odlišně a takové rozdílné zacházení není objektivně odůvodněno.

Mimoto, nemá-li být bráněno jakémukoliv vývoji právní úpravy, nemůže zásada rovnosti bránit svobodě zákonodárce kdykoliv provést změny ustanovení služebního řádu, o nichž má za to, že jsou v souladu se zájmem služby, i když jsou tato nová ustanovení nakonec pro úředníky méně příznivá než dřívější ustanovení.

Krom toho z článku 3 služebního řádu vyplývá, že jmenování úředníka má nutně svůj původ v jednostranném aktu správy, a že se tedy úspěšný účastník výběrového řízení může dovolávat postavení úředníka, a tedy i použití ustanovení služebního řádu, až poté, co bylo ve vztahu k němu přijato takové rozhodnutí.

Z předcházejícího vyplývá, že úředníci, kteří byli jmenováni v době od 1. května 2004, dne vstupu v platnost nařízení č. 723/2004, kterým se mění služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců, mohli být do platové třídy v souladu s právními předpisy zařazeni jen podle nových kritérií platných k tomuto dni. Pro přechodné období mezi 1. květnem 2004 a 30. dubnem 2006 byla tato kritéria stanovena v čl. 12 odst. 3 přílohy XIII ke služebnímu řádu.

Tento závěr nelze vyvrátit úvahami ve vztahu ke dni vstupu reformy služebního řádu v platnost. Především je třeba podotknout, že i když nelze vyloučit, že se den vstupu nové právní úpravy v platnost může ukázat jako diskriminační, byl den 1. května 2004 v projednávané věci objektivně odůvodněný. Reforma služebního řádu byla odůvodněna všeobecnými změnami ve společnosti a jejich promítáním do regulačního rámce pro evropskou veřejnou službu, který podle samotného znění prvního bodu odůvodnění nařízení č. 723/2004 bude „brát zřetel na měnící se požadavky orgánů a jejich zaměstnanců“. Lze tudíž připustit, aby vstoupila v platnost současně s přistoupením deseti nových členských států. Den přijetí do služebního poměru, o němž rozhodla správa, navíc představuje skutečnost, která je objektivní a nezávislá na vůli zákonodárce Společenství.

(viz body 68 až 71 a 73)

Odkazy:

Soudní dvůr: 22. prosince 2008, Centeno Mediavilla a další v. Komise, C-443/07 P, Sb. rozh. s. I-10945, body 76 a 81

Tribunál: 30. září 1998, Ryan v. Účetní dvůr, T-121/97, Recueil, s. II-3885, bod 100; 29. listopadu 2006, Campoli v. Komise, T-135/05, Sb. VS s. I-A-2-297 a II-A-2-1527, bod 105; 11. července 2007, Centeno Mediavilla a další v. Komise, T-58/05, Sb. rozh. s. II-2523, body 54, 55, 77, 86 a 113

Soud pro veřejnou službu: 19. června 2007, Davis a další v. Rada, F-54/06, Sb. VS s. I-A-1-165 a II-A-1-911, bod 81

5. Pokud jde o jmenování úředníků do platové třídy po zavedení nové struktury služebního postupu nařízením č. 723/2004, kterým se mění služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců, nebylo možné prodloužit účinky určení úrovně zařazení pracovních míst, která měla být obsazena, provedeného správou při přípravě oznámení o výběrovém řízení podle ustanovení starého služebního řádu, do doby počínající 1. květnem 2004, dnem vstupu nařízení č. 723/2004 v platnost.

Právo úspěšných účastníků výběrového řízení být zařazen do platové třídy uvedené v oznámení o výběrovém řízení vyplývající z čl. 31 odst. 1 služebního řádu tedy může být uplatněno jen za předpokladu neměnnosti práva, jelikož se legalita rozhodnutí posuzuje podle právní úpravy platné v době, kdy bylo přijato, a toto ustanovení tak nemůže zakládat pro správu povinnost přijmout rozhodnutí, které by bylo v rozporu se služebním řádem, ve znění změn provedených zákonodárcem, a tudíž protiprávní.

V tomto kontextu vyznačujícím se tím, že byly od 1. května 2004 v rámci nového systému služebního postupu zrušeny platové třídy uvedené v oznámeních o výběrovém řízení zveřejněných před tímto dnem, byl zákonodárce oprávněn přijmout čl. 12 odst. 3 přílohy XIII ke služebnímu řádu, aby vyřešil obtíže, které jsou s touto situací nezbytně spjaty, a rozhodnout o zařazení do platových tříd úspěšných účastníků výběrového řízení, kteří byli zařazení na seznamy uchazečů vhodných k přijetí zveřejněné před 1. květnem 2004, ale byli na základě uvedených výběrových řízení jmenováni úředníky ve zkušební době po tomto dni.

Je pravda, že zařazení do platových tříd podle čl. 12 odst. 3 přílohy XIII ke služebnímu řádu neodpovídá platovým třídám uvedeným v oznámeních o výběrovém řízení před 1. květnem 2004 a že toto ustanovení je v rozporu s pravidlem obsaženým v článku 31 služebního řádu a převzatým z článku 31 starého služebního řádu. Nicméně, čl. 12 odst. 3 přílohy XIII ke služebnímu řádu představuje vzhledem ke svému cíli přechodné ustanovení zvláštní povahy, které se jako takové může ve vztahu k určité kategorii úředníků odchýlit od obecného pravidla stanoveného v článku 31 služebního řádu.

Omezení, která s sebou nese přechod od jednoho způsobu řízení na jiný, pokud jde o služební postup úředníků, totiž mohou nutit správu k tomu, aby se dočasně a v jistých mezích odchýlila od striktního uplatňování trvalých pravidel a zásad, které běžně platí pro dotčené situace.

Mimoto, pokud jde o dodržení článku 29 služebního řádu, z něhož vyplývá, že oznámení o volném pracovním místě představuje právní rámec, jímž je správa vázána, je třeba uvést, že tento článek není závaznější než ustanovení čl. 12 odst. 3 přílohy XIII ke služebnímu řádu, a nemůže být před tímto zvláštním a přechodným ustanovením uplatněn přednostně.

Navíc bylo cílem čl. 2 odst. 1 přílohy XIII ke služebnímu řádu, který stanoví výhodnější poměr mezi starými platovými třídami a platovými třídami platnými během přechodného období mezi 1. květnem 2004 a 30. dubnem 2006, než je poměr stanovený v čl. 12 odst. 3 téže přílohy, pouze převést ke dni 1. května 2004 platové třídy těch, kteří požívali postavení úředníka ke dni 30. dubna 2004, tak aby na ně mohla být vztažena nová struktura služebního postupu, která měla plně vstoupit v platnost dne

1. května 2006. Ustanovením čl. 2 odst. 1 přílohy XIII ke služebnímu řádu, která je jako všechna přechodná ustanovení třeba vykládat restriktivně, nesmí být přiznán dosah nad rámec stanovení tohoto přechodného poměru.

(viz body 84 až 86, 91 a 92)

Odkazy:

Soudní dvůr: výše uvedený rozsudek Centeno Mediavilla a další v. Komise, body 100 a 101

Tribunál: 11. února 2003, Leonhardt v. Parlament, T-30/02, Recueil FP, s. I-A-41 a II-265, bod 51; 19. října 2006, Buendía Sierra v. Komise, T-311/04, Sb. rozh. s. II-4137, bod 213; výše uvedený rozsudek Centeno Mediavilla a další v. Komise, body 110 a 112 až 115

6. Úředník se nemůže dovolávat zásady ochrany legitimního očekávání za účelem zpochybnění legality nového právního ustanovení, zvláště v oblasti, v níž má zákonodárce širokou posuzovací pravomoc. Navíc nárok na ochranu legitimního očekávání zejména předpokládá, že poskytnutá ujištění jsou v souladu s použitelnými ustanoveními. Orgán oprávněný ke jmenování by přijal rozhodnutí v rozporu se služebním řádem, a tedy protiprávní rozhodnutí, kdyby zařadil úředníka jmenovaného po 1. květnu 2004, dne vstupu nařízení č. 723/2004, kterým se mění služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců, v platnost, podle ustanovení upravujících platové třídy a služební postup podle starého služebního řádu, které již pozbyly účinnosti.

(viz body 99 až 101)

Odkazy:

Soudní dvůr: výše uvedený rozsudek Centeno Mediavilla a další v. Komise, body 91 a 100

Tribunál: 11. července 2002, Wasmeier v. Komise, T-381/00, Recueil FP, s. I-A-125 a II-677, bod 106; 4. května 2005, Castets v. Komise, T-398/03, Sb. VS s. I-A-109 a II-507, bod 34; 23. února 2006, Cementbouw Handel & Industrie v. Komise, T-282/02, Sb. rozh. s. II-319, bod 77; Centeno Mediavilla a další v. Komise, bod 95; 4. února 2009, Omya v. Komise, T-145/06, Sb. rozh. s. II-145, bod 117

7. V kontextu reformy služebního řádu zavedené nařízením č. 723/2004, kterým se mění služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců, který přinesl změnu struktury platových tříd úředníků, nemůže zásada, podle níž má každý úředník právo na služební postup v rámci svého orgánu, jako taková odůvodnit uplatnění dřívějších ustanovení ve vztahu k úředníku a podkopat tak cíl sledovaný zákonodárcem. Platí totiž zásada, že v případě změny obecně použitelných ustanovení, a obzvláště ustanovení služebního řádu, se nové pravidlo bezprostředně použije na budoucí účinky právních situací, které mají původ, aniž však plně vznikly za účinnosti dřívějšího pravidla. Služební řád přitom nezakládá žádné právo postoupit prostřednictvím otevřeného výběrového řízení do vyššího platového stupně, a to ani v případě úředníků, kteří splní veškeré podmínky pro to, aby byli takto jmenováni, protože zápis úspěšných účastníků na seznamy vhodných kandidátů sestavené na základě výběrových zkoušek pro dotčené osoby znamená pouze to, že jsou určeny ke jmenování na jedno z pracovních míst, jejichž obsazení bylo cílem výběrového řízení, a protože uvedené určení nezbytně vylučuje jakákoli nabytá práva.

(viz body 125 a 126)

Odkazy:

Tribunál: výše uvedený rozsudek Centeno Mediavilla a další v. Komise, body 51 až 53